

ЗАПОБІГАННЯ ВИРОБНИЧОМУ ТРАВМАТИЗМУ: АНАЛІЗ ПРИЧИН І СУЧАСНІ МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ

Виробничий травматизм залишається однією з найгостріших проблем сучасного підприємництва, оскільки нещасні випадки на робочому місці призводять не лише до серйозних фізичних ушкоджень працівників, а й до значних економічних витрат для компаній. Аналіз причин травматизму та розробка ефективних методів профілактики дозволяє зменшити кількість випадків ушкоджень і покращити умови праці. Враховуючи вплив новітніх технологій на систему безпеки, все більшої актуальності набуває впровадження цифрових рішень для моніторингу й оцінки ризиків.

Серед головних причин виробничого травматизму виділяють людський фактор, технічні несправності обладнання, а також недосконалість організаційних заходів із забезпечення безпеки. Людський фактор охоплює недостатню кваліфікацію персоналу, нехтування правилами охорони праці, втому та психологічний стрес. Значна частина нещасних випадків пов'язана з неправильною експлуатацією обладнання, використанням застарілих або несправних машин і механізмів. Також низький рівень культури безпеки в організації, відсутність належного контролю та системи внутрішнього аудиту безпеки сприяє зростанню рівня травматизму [1].

Ефективне управління ризиками передбачає систематичну ідентифікацію небезпек на виробництві, їхню класифікацію та оцінку потенційних наслідків. Одним із найпоширеніших методів є аналіз небезпек і ризиків (Hazard and Operability Study, HAZOP), який дозволяє виявити потенційні загрози на робочому місці. Окрім цього, важливе значення має метод FMEA (Failure Modes and Effects Analysis), який дозволяє передбачати можливі сценарії відмов обладнання та їхній вплив на безпеку працівників [3].

Застосування цифрових рішень значно підвищує ефективність системи охорони праці, дозволяючи здійснювати постійний контроль за станом безпеки на підприємстві. Інтелектуальні системи моніторингу, засновані на технологіях штучного інтелекту та Інтернету речей (IoT), дають змогу автоматично відстежувати небезпечні ситуації, аналізувати дані про робоче середовище та оперативно реагувати на потенційні загрози. Використання мобільних додатків та цифрових платформ для реєстрації інцидентів дозволяє оперативно повідомляти про порушення норм безпеки та контролювати їх усунення [2].

Ефективність заходів із запобігання травматизму значно підвищується за умов застосування сучасних технологій. Використання автоматизованих систем контролю дозволяє оперативно реагувати на потенційні загрози, а застосування носимих пристроїв і датчиків допомагає запобігати перевтомі працівників. Також необхідно стимулювати культуру безпеки в колективі, забезпечуючи відкритий діалог між керівництвом і працівниками щодо ризиків та методів їхнього усунення.

Запобігання виробничому травматизму є важливим аспектом ефективного функціонування підприємств, що впливає як на безпеку працівників, так і на економічну стабільність організацій.

Доповідь присвячена вивченню причин виробничого травматизму та сучасних методів його профілактики, включаючи оцінку ризиків, використання цифрових технологій та практичні заходи підвищення безпеки праці.

Список літератури

1. ГОСТ 12.0.230-2007 «Система стандартів безпеки праці. Методи оцінки та управління ризиками».
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337 «Про затвердження Порядку проведення розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві».
3. ДСТУ EN ISO 45001:2019 «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування»